

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาโซ่คุณค่าลำไยส่งออกนอกฤดูกาลจังหวัดจันทบุรีนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และบทจากการสัมภาษณ์จากเกษตรกร และผู้ประกอบการส่งออก ซึ่งการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์โซ่คุณค่าลำไยส่งออกนอกฤดูกาลในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ไปสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. การวิเคราะห์การเสียโอกาสของเกษตรกรปลูกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี
3. การวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อยกระดับการส่งออกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

การวิเคราะห์โซ่คุณค่าลำไยส่งออกนอกฤดูกาลจังหวัดจันทบุรี

ผู้ศึกษาทำการศึกษาใน 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การศึกษาภาพรวมของลำไยทั่วประเทศและภาพรวมของลำไยจังหวัดจันทบุรี
2. การศึกษาแผนภาพโซ่คุณค่าการส่งออกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี
3. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลต่างระหว่างรายได้กับต้นทุนที่เกิดขึ้น

ภาพรวมลำไยของประเทศไทยและภาพรวมของลำไยจังหวัดจันทบุรี

ลำไยประเทศไทย เป็นสินค้าการเกษตรที่มีการเพาะปลูกกันอย่างแพร่หลายในพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ เพราะเนื่องด้วยสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยแก่การเพาะปลูก และภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงทำให้ลำไยมีความเจริญเติบโตที่เหมาะสม ภาพรวมของการปลูกลำไยในประเทศไทยในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

จากข้อมูลตารางที่ 4-1 จะเห็นได้ว่าพื้นที่เพาะปลูกรวม 1,064,762 ไร่ ในปี พ.ศ. 2555 โดยมีผลผลิตรวม 853,538 ตัน โดยมีจังหวัดเชียงใหม่ได้ผลผลิตมากที่สุด 274,419 ตัน คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำพูน 205,436 ตัน คิดเป็นร้อยละ 24.06 และอันดับที่ 3 ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี 203,370 ตัน คิดเป็นร้อยละ 23.82

ตารางที่ 4-1 ภาพรวมเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล และผลผลิต ลำไยในประเทศไทย ปี 2546 - 2555

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
2546	853,976	619,430	369,323
2547	930,822	680,294	597,272
2548	1,012,932	820,985	712,178
2549	1,008,070	870,125	471,892
2550	1,009,830	939,029	495,457
2551	1,035,556	966,831	476,930
2552	1,044,359	968,717	623,032
2553	1,034,906	954,574	525,230
2554	1,060,378	976,366	772,099
2555	1,064,762	1,013,329	853,538

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลผลไม้

ตารางที่ 4-2 สถิติพื้นที่เพาะปลูก และปริมาณผลผลิตรวมในปี พ.ศ. 2553-2555

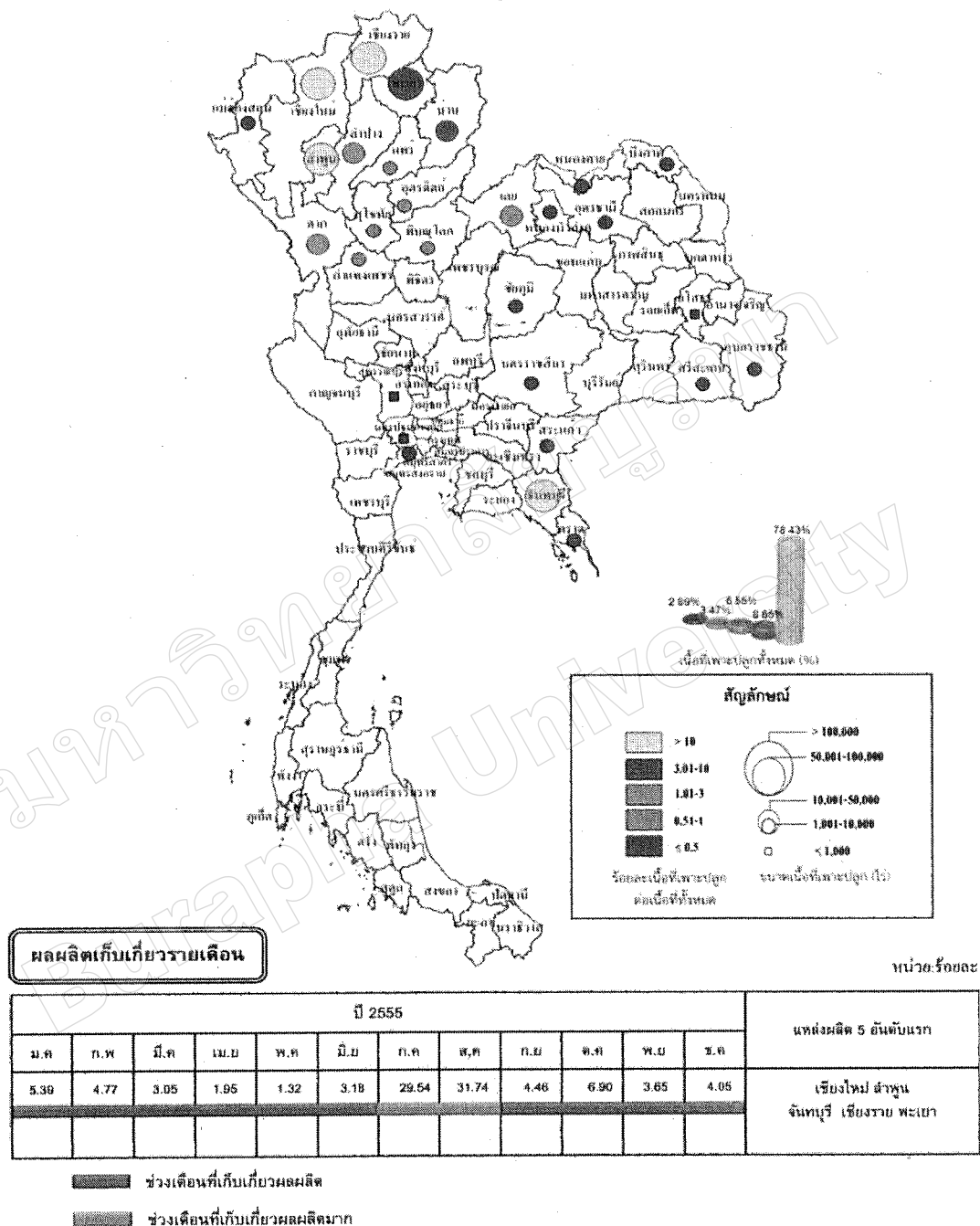
จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)		
	2553	2554	2555	2553	2554	2555	2553	2554	2555
เชียงราย	125,336	125,593	121,258	121,971	121,430	120,337	46,609	48,693	61,731
พะเยา	64,241	61,195	57,167	54,423	56,603	56,211	16,250	20,377	29,019
ลำปาง	26,979	26,672	25,784	26,979	26,672	25,784	1,253	4,694	6,626
ลำพูน	271,964	272,255	270,573	251,603	253,040	269,115	136,341	204,445	205,436
เชียงใหม่	315,331	309,438	315,458	303,783	304,770	308,074	152,346	265,456	274,419
แม่ฮ่องสอน	2,724	2,810	2,889	2,585	2,646	2,707	1,336	1,580	1,681
ตาก	19,116	19,116	20,615	16,316	16,316	19,116	13,310	14,609	13,458
กำแพงเพชร	10,272	10,289	9,352	10,017	9,920	9,218	3,376	3,978	3,973
สุโขทัย	6,371	6,311	6,047	6,255	6,101	5,953	2,483	2,569	2,584
แพร่	7,759	7,509	5,693	7,687	7,437	5,481	2,800	3,681	2,947
น่าน	37,142	34,882	33,697	34,165	31,905	31,443	12,324	16,718	16,759
อุดรดิตถ์	8,837	8,190	8,097	8,530	7,883	8,097	2,678	2,988	3,166

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)		
	2553	2554	2555	2553	2554	2555	2553	2554	2555
พิษณุโลก	8,412	8,252	7,731	8,128	7,968	7,691	3,146	3,434	3,492
เลย	25,724	24,224	23,396	25,391	24,063	23,396	9,572	12,392	12,798
หนองบัวลำภู	5,516	5,037	4,295	5,405	4,740	4,109	2,103	2,180	1,853
อุดรธานี	5,892	5,821	5,368	5,604	5,418	5,134	1,597	1,896	1,915
หนองคาย	4,351	4,263	2,528	4,198	4,110	2,528	1,814	2,018	1,302
บึงกาฬ	-	-	1,517	-	-	1,517	-	-	772
ยโสธร	623	580	552	574	531	552	154	156	171
อุบลราชธานี	1,767	1,635	1,578	1,767	1,635	1,578	885	907	915
ศรีสะเกษ	2,455	2,455	1,975	2,334	2,455	1,975	714	847	725
ชัยภูมิ	3,418	2,998	2,754	3,349	2,929	2,731	1,088	1,046	994
นครราชสีมา	2,152	2,095	2,041	1,999	2,014	2,041	1,171	1,323	1,361
สุพรรณบุรี	1,535	1,018	898	1,535	1,018	898	809	561	500
สระแก้ว	1,471	1,519	1,689	1,312	1,325	1,409	705	774	857
จันทบุรี	94,649	114,966	127,849	54,194	72,705	94,240	110,068	154,425	203,370
ตราด	-	-	1,237	-	-	1,024	-	-	503
สมุทรสาคร	653	878	1,174	336	364	653	143	166	295
นครปฐม	368	377	326	368	368	317	155	186	158

ที่มา: สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกสำเภาในประเทศไทย

ภาพที่ 4-1 พื้นที่เพาะปลูกสำเภาในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลผลไม้

ตารางที่ 4-3 เนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตถูกนำไปต่อกิโลกรัม ในปี พ.ศ. 2553-2555

จังหวัด	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (กิโลกรัม)		
	2553	2554	2555	2553	2554	2555
เชียงราย	121,971	121,430	120,337	401	513	520
พะเยา	54,423	56,603	56,211	360	516	551
ลำปาง	26,979	26,672	25,784	176	257	315
ลำพูน	251,603	253,040	269,115	808	763	784
เชียงใหม่	303,783	304,770	308,074	871	891	989
แม่ฮ่องสอน	2,585	2,646	2,707	579	621	637
ตาก	16,316	16,316	19,116	895	704	712
กำแพงเพชร	10,017	9,920	9,218	401	431	440
สุโขทัย	6,255	6,101	5,953	421	434	442
แพร่	7,687	7,437	5,481	495	538	547
น่าน	34,165	31,905	31,443	524	533	536
อุดรดิตถ์	8,530	7,883	8,097	379	391	396
พิษณุโลก	8,128	7,968	7,691	431	454	458
เลย	25,391	24,063	23,396	515	547	535
หนองบัวลำภู	5,405	4,740	4,109	460	451	440
อุดรธานี	5,604	5,418	5,134	350	373	363
หนองคาย	4,198	4,110	2,528	491	515	498
บึงกาฬ	-	-	1,517	-	509	498
ยโสธร	574	531	552	294	310	308
อุบลราชธานี	1,767	1,635	1,578	555	580	558
ศรีสะเกษ	2,334	2,455	1,975	345	367	357
ชัยภูมิ	3,349	2,929	2,731	357	364	360
นครราชสีมา	1,999	2,014	2,041	657	667	665
สุพรรณบุรี	1,535	1,018	898	551	557	563
สระแก้ว	1,312	1,325	1,409	584	608	612
จันทบุรี	54,194	72,705	94,240	2,124	2,158	2,192
ตราด	-	-	1,024	-	491	498
สมุทรสาคร	336	364	653	456	451	444
นครปฐม	368	368	317	506	498	491
รวม	960,808	976,366	1,013,329	15,004	16,492	16,709

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4-3 แสดงให้เห็นถึงเนื้อที่ให้ผลลำไยและผลผลิตต่อไร่ต่อกิโลกรัม จะเห็นได้ว่า จังหวัดจันทบุรีมีเนื้อให้ผลผลิต 94,240 ไร่ ให้ผลผลิต 2,192 กิโลกรัมต่อ 1 ไร่ เป็นจังหวัดให้ผลผลิตต่อไร่มากที่สุดเมื่อเทียบกับพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีพื้นที่การให้ผลมากที่สุด 308,074 แต่ผลผลิตต่อไร่ได้ 989 กิโลกรัมต่อ 1 ไร่ ทำให้ผลผลิตต่อไร่มีความแตกต่างกันอยู่ที่ 1,203 กิโลกรัมต่อ 1 ไร่

พื้นที่การเพาะปลูกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

จากตารางที่ 4-4 แสดงให้เห็นถึงสถิติผลผลิตลำไยจังหวัดจันทบุรีออกรวมในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 203,370,000 กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 44.64 ของการส่งออกลำไยทั้งหมดทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2555 ลำไยจังหวัดจันทบุรีไม่มีการจำหน่ายในประเทศจะถูกส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย มาเลเซีย เป็นต้นแต่ส่วนใหญ่จะถูกส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นส่วนใหญ่ โดยจะใช้การขนส่ง 2 ประเภท คือ ขนส่งทางทะเลและขนส่งทางบก การเลือกการขนส่งขึ้นอยู่กับเมืองที่จะไปส่งผลลำไย ทางตอนใต้ของประเทจีนจะขนส่งทางบก ทางตอนเหนือของประเทศจีนจะส่งทางเรือ โดยจะไปเทียบท่าเรือฮ่องกง หรือ หนานหมิง เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4-4 สถิติการปลูกลำไย พื้นที่ในการเพาะปลูก พื้นที่ในการให้ผลผลิต และผลผลิตรวม จังหวัดจันทบุรีในปี พ.ศ. 2539-2555

ปีเพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)
2539	10,256.00	4,914.00	1,979.38	403.00
2540	9,956.00	4,769.00	1,918.48	402.00
2541	10,596.00	6,529.00	6,301.81	965.00
2542	12,499.00	9,123.00	-	-
2543	14,120.00	10,737.00	19,047.55	1,744.00
2544	20,157.00	10,737.00	19,273.60	1,795.00
2545	27,645.00	13,652.00	27,051.77	1,982.00
2546	31,551.00	17,325.00	34,813.00	2,010.00
2547	48,446.00	24,871.00	49,782.00	2,000.00

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ปีเพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)
2548	81,156.00	51,812.00	104,467.00	2,016.00
2549	82,827.00	54,533.00	103,798.00	1,903.00
2550	83,657.00	66,973.00	129,867.00	1,939.00
2551	105,312.00	88,762.00	184,177.60	2,075.00
2552	109,839.00	93,800.00	202,266.00	2,156.00
2553	119,553.00	96,863.00	191,536.00	1,977.00
2554	124,308.00	96,971.00	201,783.00	2,081.00
2555	127,849.00	94,240.00	203,370.00	2,192.00

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 4-5 สถิติการส่งออกค่าไวยากรณ์ประเทศไทยในปี พ.ศ. 2553-2555

เดือน	2553		2554		2555	
	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า
มกราคม	23,979,402	390,554,550	43,364,668	690,313,401	53,754,989	961,057,054
กุมภาพันธ์	16,886,431	291,439,849	28,018,275	432,718,098	38,759,484	758,213,667
มีนาคม	16,527,923	245,522,685	25,420,656	409,521,163	33,567,891	593,988,782
เมษายน	11,255,696	181,077,022	12,127,611	178,306,394	22,971,901	483,027,514
พฤษภาคม	3,602,970	58,577,859	7,712,310	146,498,186	6,905,956	153,755,187
มิถุนายน	11,155,233	187,270,072	10,681,067	253,886,699	14,286,847	328,123,764
กรกฎาคม	38,802,689	656,388,994	60,498,463	979,775,711	75,686,677	1,491,922,421
สิงหาคม	19,858,897	356,359,467	45,636,504	753,872,634	58,695,556	1,069,843,989
กันยายน	10,294,835	175,590,633	16,353,360	258,339,973	30,035,523	464,483,368
ตุลาคม	9,488,581	167,131,823	32,044,923	542,518,355	30,326,919	536,562,812
พฤศจิกายน	25,237,908	365,461,201	37,612,284	591,876,157	39,700,410	715,515,017
ธันวาคม	29,304,296	437,496,092	62,542,936	971,694,290	50,971,234	897,520,051
รวม	216,394,861	3,512,870,247	382,013,057	6,209,321,061	455,663,387	8,454,013,626

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ลักษณะการทำลำไยนอกฤดูการผลิต

การทำลำไยนอกฤดูการผลิตในช่วงเดือน ชาวเกษตรกรต้องใช้สารเคมีเป็นตัวกระตุ้นให้ลำไยออกผล หลังจากต้นลำไยอายุได้ 3-4 ปี เกษตรกรจะดูความพร้อมของต้น เมื่อต้นลำไยมีความพร้อมทางเกษตรกรจะเตรียมต้นเพื่อราดสารก่อนที่จะทำการราดสาร โปแตสเซียมคลอไรด์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดผลลำไย

ช่วงระยะเวลาการราดสาร และการเก็บเกี่ยว

ช่วงที่ 1 ให้สารเดือนมีนาคม เก็บผลผลิตเดือนกันยายน ตรงกับงานชาดจีน

ช่วงที่ 2 ให้สารเดือนเมษายน เก็บผลผลิตเดือนธันวาคม เทศกาลปีใหม่สากล

ช่วงที่ 3 ให้สารเดือนมิถุนายน เก็บผลผลิตเดือนมกราคม ก่อนเทศกาลตรุษจีน

ช่วงที่ 4 ให้สารเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม เก็บผลผลิตเดือนมีนาคม วันเซ็งเม้ง

ขั้นตอนเตรียมต้นโดยการตัดแต่งกิ่งลำไยมีหลายประเภทดังนี้

1. การตัดแบบเปิดกลางพุ่ม เป็นตัดแต่งกิ่งที่อยู่กลางทรงพุ่มออก 2-5 กิ่ง เพื่อลดความสูงของต้นและให้แสงแดดส่องเข้าในทรงพุ่ม
2. การตัดกิ่งแบบทรงสี่เหลี่ยม เป็นการกำหนดความสูงของทรงพุ่มไม่เกิน 4 เมตร โดยทั่วไปอยู่ในช่วง 2-3 เมตร โดยนำไม้ไผ่ทำเครื่องหมายตามความสูงที่ต้องการแล้วนำไปทาบที่ต้นลำไยมีความสูงเกินเครื่องหมายก็ตัดออกให้หมด รูปทรงที่ได้จะเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
3. การตัดทรงฟächer หมายถึงตัดกิ่งที่อยู่กลางทรงพุ่มออกให้หมดให้เหลือเฉพาะกิ่งที่เจริญในแนวอนแต่ไม่ควรตัดกิ่งให้เหลือน้อยเกินไป เพราะอาจทำให้แสงผ่านได้มากทำให้ลำไยอาจผิวแตกได้ เหมาะกับการแต่งกิ่งในฤดูฝน ภายหลังการตัดแต่งกิ่งได้ประมาณ 2 สัปดาห์ ต้นลำไยจะเริ่มแตกใบ ถ้าต้องการให้ต้นลำไยสมบูรณ์เต็มที่ควรให้มีการแตกใบ 3 ครั้ง โดยใช้เวลาประมาณ 6 เดือน นับตั้งแต่ตัดแต่งกิ่งก็สามารถทำการราดสารและชักดอก

ขั้นตอนการราดสาร

หลังจากตัดแต่งกิ่งแล้วให้ลำไยแตกใบประมาณ 3-4 ชูดแล้วก็จะเริ่มใส่สารใส่ลำไย สารโปแตสเซียมคลอไรด์หรือสารราดลำไย ให้วัดความกว้างของทรงพุ่มลำไย โดยวัดทรงพุ่มลำไยผ่านศูนย์กลางจากปลายด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่งดูระยะโตของพุ่มลำไย ให้ใส่สารโปแตสเซียมคลอไรด์หรือสารราดลำไย ในอัตราส่วนความกว้างทรงพุ่มของต้นลำไย 1 เมตรต่อสารโปแตสเซียมคลอไรด์หรือสารใส่ลำไยประมาณ 3-4 ชีด โดยการหว่านสารโปแตสเซียมคลอไรด์หรือสารราดลำไย ภายใต้อาบน้ำของต้นลำไยแล้ว ให้น้ำตามหรืออาจทำเป็นร่องรอบทรงพุ่มของต้นลำไย แล้วให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ในร่อง หลังจากให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์แล้วควรให้น้ำทันทีเพื่อละลายสาร รักษาความชื้นโดยให้น้ำทุก 2-5 วัน เพื่อให้ต้นลำไยดูดสารเข้าสู่ต้นให้มากที่สุดหรือใช้สาร

โพแทสเซียมคลอไรด์ละลายน้ำแล้วราดได้ทรงพุ่มอีกครั้งเพื่อให้ผลผลิตออกอย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้น ประมาณ 3-5 อาทิตย์ ลำไยจะเริ่มแทงช่อดอก การราดสารลำไยมีหลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาของการราดสารของเกษตรกร และความชำนาญของเกษตรกร เช่น การพ่นทางใบ หรือโปรยสารลงดิน

ภาพที่ 4-2 การราดสาร โพแทสเซียมคลอไรด์

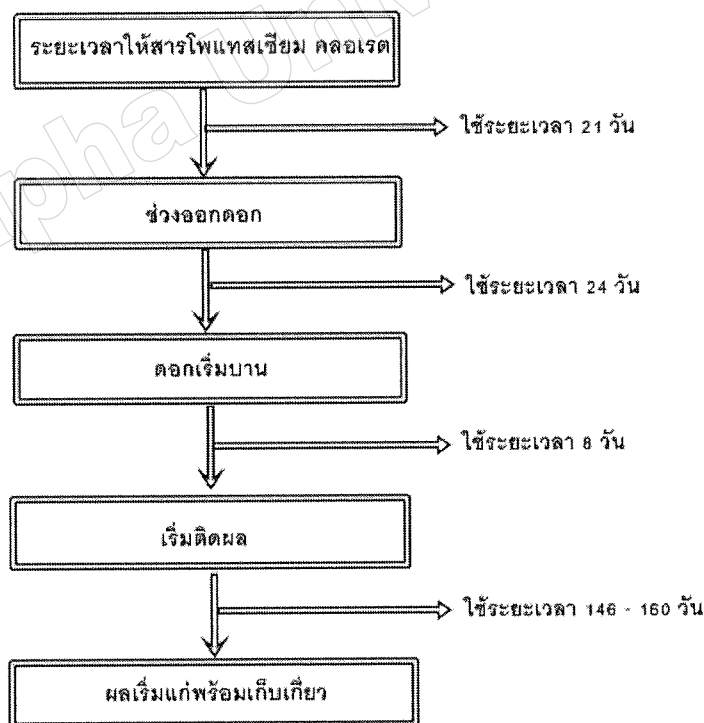
ภาพที่ 4-3 การแทงช่อดอกของลำไย เมื่อราดสาร โพแทสเซียมคลอไรด์

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการกระตุ้นการออกดอก

ช่วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม จะสามารถผลิตลำไยออกหลังฤดูปลูกประมาณ 2-4 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่มีผลไม้อื่นในตลาดไม่มากนัก (ตุลาคม - มกราคม) หลักสำคัญก็คือ จัดเป็นช่วงที่อยู่ในระยะการพัฒนารูปของผลลำไยอยู่ในฤดูฝน เหมาะสำหรับในเขตที่อาศัยน้ำฝนหรือแหล่งน้ำในสวนมีไม่มากนัก ข้อจำกัดที่มักจะเกิดขึ้นคือ ถ้าราดสารในช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ระยะที่ดอกบานมักจะตรงกับช่วงฝนตกชุก อาจมีปัญหาในการติดผลได้

ช่วงเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน จะสามารถผลิตลำไยออกก่อนฤดูปลูก 2-4 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่มีผลไม้อื่นออกสู่ตลาดบ้างเล็กน้อย ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูง (กุมภาพันธ์ - มิถุนายน) เหมาะสำหรับสวนที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ เพราะระยะการพัฒนารูปของผลลำไยอยู่ในช่วงฤดูหนาวและฤดูแล้ง ข้อจำกัดที่มักจะเกิดขึ้น คือ ถ้าราดสารในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ระยะดอกบานมักจะตรงกับช่วงที่มีลมหนาว อาจจะมีปัญหาในการติดผลได้

ช่วงเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ ผลผลิตจะออกมาตรงกับช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน ซึ่งเป็นช่วงการออกสู่ตลาดของลำไยในฤดูปลูก

รวมระยะเวลาดังแต่ราดสารโพแทสเซียม จนกระทั่งเก็บผลผลิตรวม 180 - 192 วัน

ภาพที่ 4-4 ระยะเวลาการเจริญเติบโตของลูกลำไยหลังจากราดสารโพแทสเซียม

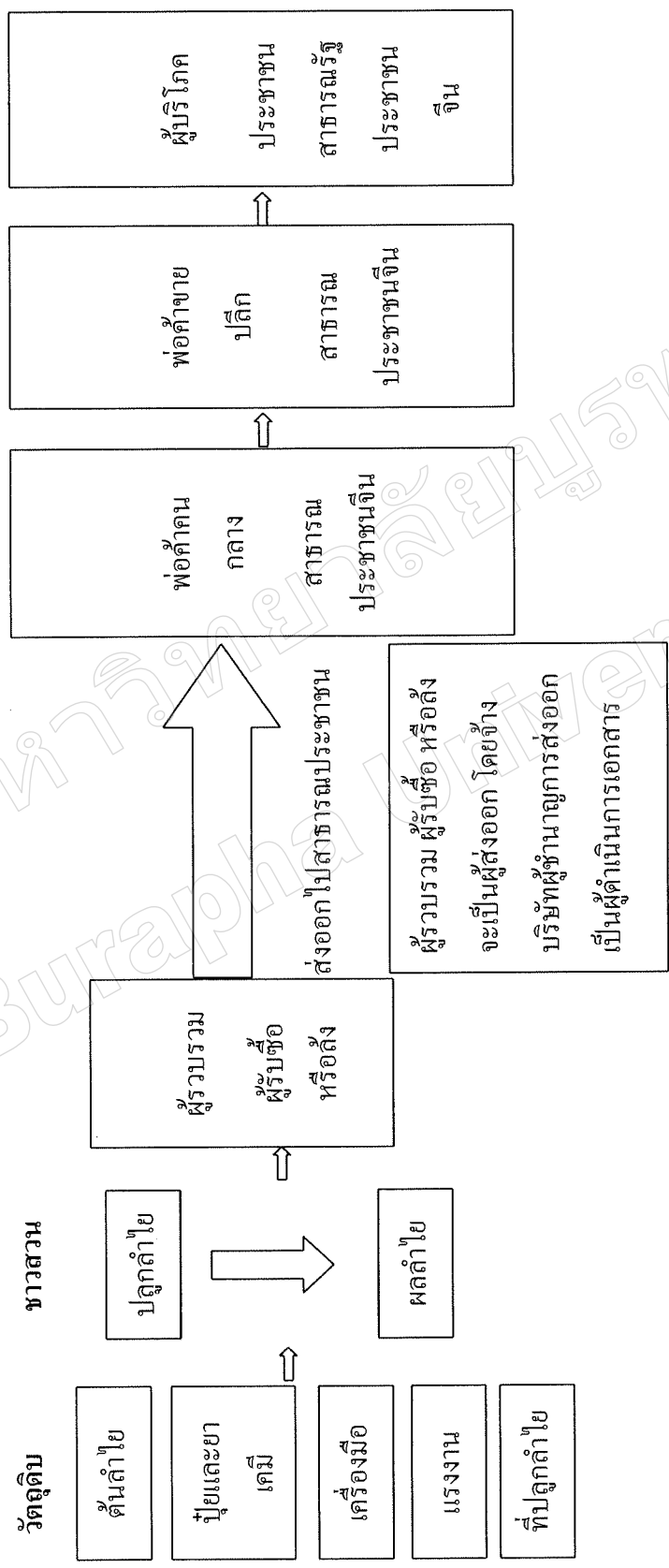
ผู้ผลิต (Producer) ในที่นี้ คือ ชาวสวน

ชาวสวนลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีส่วนใหญ่จะปลูกลำไยในพื้นที่ดินของตนเองเป็นส่วนใหญ่ และเช่าที่เพื่อดูแลลำไยบ้าง โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่สูง และฝนไม่ตกชุก ทำให้ชาวสวนส่วนมากจะขุดคลองในพื้นที่ของตนเองเพื่อทำเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำเพื่อดูแลต้นลำไยในหน้าแล้ง ในการปลูกลำไยเพื่อระยะเวลาในการเจริญเติบโตเพื่อให้ต้นลำไยสมบูรณ์ ชาวสวนต้องใช้เวลา 3-4 ปี ทำให้ในช่วงนั้น ชาวสวนจะไม่มีรายได้ ชาวเกษตรจึงได้ปลูกพืชอายุสั้น และไม่ทำลายต้นลำไยเพื่อปลูกเป็นรายได้อีกทางหนึ่ง ชาวสวนลำไยจังหวัดจันทบุรีจะทำหน้าดูแลให้ผลลำไยมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพเพื่อให้ลำไยได้ราคาดี โดยเริ่มต้นจากการราดสารเคมีเพื่อเร่งดอกและเร่งผลให้ผลลำไยออกผลผลิตนอกฤดูกาล ไม่ให้ตรงกับช่วงลำไยภาคเหนือออกจำหน่าย เพื่อหลีกเลี่ยงการล้นตลาดของตลาดส่งของสาธารณประชาชนจีน ผลผลิตเริ่มเก็บได้ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายนเป็นต้นไปจนถึงเข้าสู่ฤดูกาลปกติของลำไย คือ เดือนมิถุนายน โดยจะจ้างแรงงานต่างด้าวเป็นรายวันในการดูแลและฉีดยาต่าง ๆ ให้กับต้นลำไย โดยรวมระยะเวลาในการดูแล 5-6 เดือน ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของผลผลิต

ชาวสวนลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีในรอบ 4-5 ปีที่ผ่านมา สามารถจำหน่ายลำไยได้ราคาสูงกว่าราคาลำไยในพื้นที่ภาคเหนือเป็นอย่างมาก โดยราคาซื้อหน้าสวนเฉลี่ย 35-40 บาทต่อกิโลกรัม (สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี, 2554) ส่วนราคาทางภาคเหนือราคาเฉลี่ยต่อปี 16.57 (กลุ่มยุทธศาสตร์ 9 และสารสนเทศ สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ 2554) ทำให้ชาวสวนพื้นที่ใกล้เคียงได้เปลี่ยนมาปลูกลำไยเป็นจำนวนมาก และผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการต่อผู้บริโภคในต่างประเทศ ทำให้ลำไยจันทบุรีไม่มีจำหน่ายภายในประเทศ อย่างไรก็ตามชาวสวนยังพบปัญหาด้านราคาที่ไม่แน่นอน เพราะราคาการรับซื้อขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตลาดสาธารณประเทศจีน และผู้ประกอบการส่งออก ราคาในการรับซื้อผู้ประกอบการส่งออกมีผลต่อการกำหนดราคาเป็นอย่างมาก โดยผู้ประกอบการส่วนมากจะเป็นชาวจีนที่มาประกอบการส่งออกไปสู่ประเทศของตน โดยขายเอง และหาตลาดเอง และผู้ประกอบการส่งออกแต่ละบริษัท ราคาการรับซื้อจะไม่เท่ากัน ทำให้ชาวสวนมีการเสียเปรียบเรื่องราคา

การศึกษาแผนภาพโซ่คุณค่าลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

จากข้อมูลทั่วไปของการเพาะปลูกลำไยในจังหวัดจันทบุรี สามารถแบ่งผู้เกี่ยวข้องในโซ่คุณค่าของลำไยส่งออกนอกฤดูกาลจังหวัดจันทบุรี ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เกษตร ผู้รับซื้อหรือผู้ส่งออกลำไย และผู้บริโภค

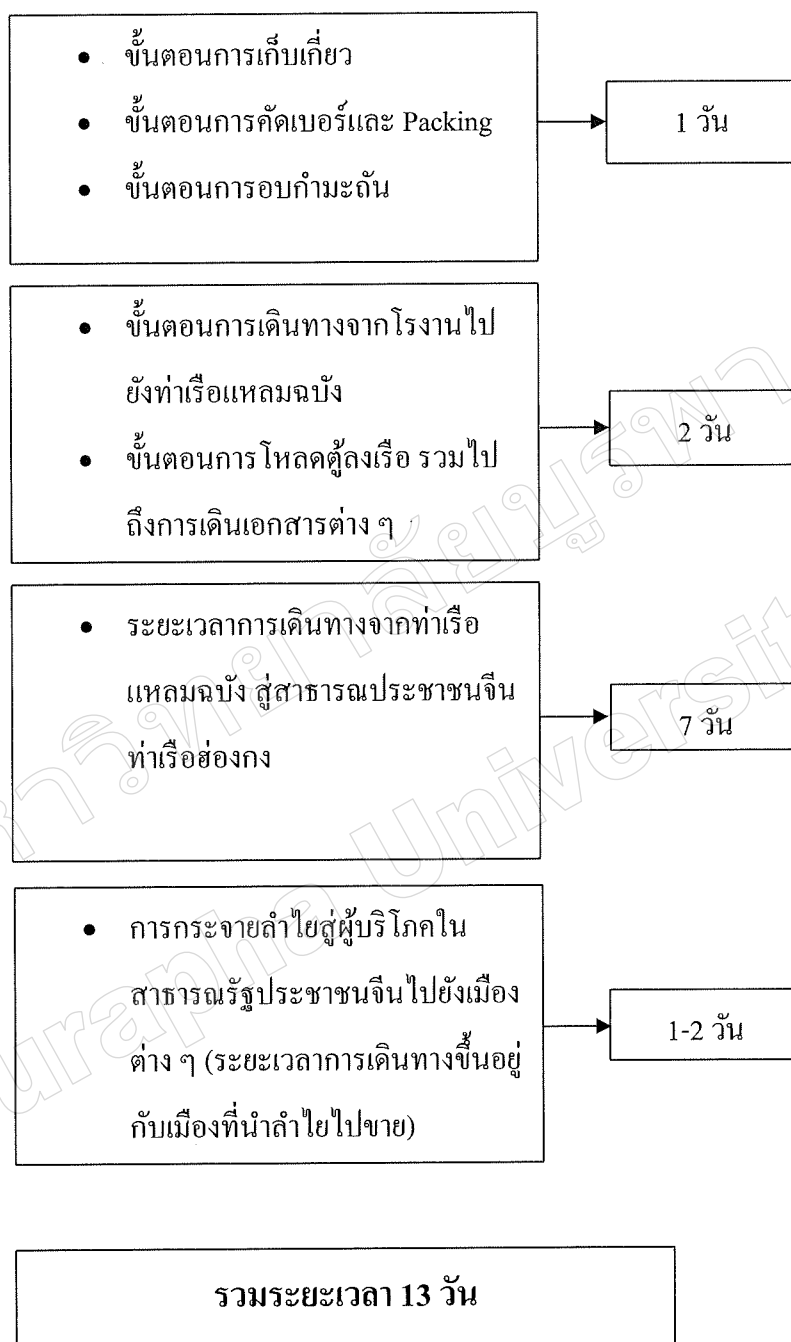
ภาพที่ 4-5 การศึกษาภาพโซ่คุณค่าลำไยส่งออกนอกฤดูกาลในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี
ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4-5 แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนย้ายและการกระจายโซ่คุณค่าของลำไยจังหวัด จันทบุรี โดยเริ่มต้นจากชาวสวนทำลำไยด้วยวัตถุดิบซึ่งประกอบไปด้วย ต้นลำไย ปุ๋ย ยาเคมี เครื่องมือ แรงงาน และพื้นที่ปลูกลำไย ได้ผลผลิตออกมาเป็นลูกลำไย ชาวสวนจะขายให้กับผู้รวบรวมหรือส่ง ไปผ่านการอบแห้งเพื่อเตรียมเพื่อการส่งออก จากนั้นจะถูกส่งไปยังบริษัทดูแลการส่งออกที่ถูกจ้างโดยผู้ส่ง เพื่อเดินทางนำลำไยไปยังสาธารณประชาชนจีนถึงพ่อค้าคนกลางและส่งต่อไปให้กับพ่อค้าขายปลีกตามเมืองต่าง ๆ ในสาธารณประชาชนจีนและกระจายไปสู่ผู้บริโภค

การขนส่ง

การขนส่งทางเรือเป็นที่นิยมมากกว่าการขนส่งโดยวิธีอื่น เนื่องจากมีค่าระวางหรือค่าขนส่งถูกกว่าประเภทอื่น และสามารถขนส่งได้ที่ละจำนวนมาก ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกลำไยส่วนใหญ่นิยมใช้ท่าเรือฮ่องกงเป็นส่วนมาก เมื่อลำไยเดินทางจากท่าเรือแหลมฉบังไปส่งลำไยที่ท่าเรือฮ่องกงจะต้องผ่านด่านท่าเรือฮ่องกงจะต้องมีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบคุณภาพของสินค้า และสารเคมีแปลกปลอมจากนั้นจะใช้รถเทเลอร์ลากตู้ไปยังตลาดตามเมืองต่าง ๆ โดยจะเสียค่าภาษีตามเมืองต่าง ๆ ตามกฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้ประกอบการส่งออกส่วนใหญ่ใช้ท่าเรือฮ่องกงเนื่องจากการตรวจสินค้าไม่เข้มงวดมากนักเป็นเมืองปลอดภาษีและระยะเวลาในการบริหารงานของท่าเรือจะใช้เวลาไม่นานในการปล่อยสินค้า แต่เป็นท่าเรือกว้างโจวเจ้าหน้าที่จะตรวจสินค้าเข้มงวดกว่า มีการเสียภาษีและใช้ระยะเวลาในการปล่อยสินค้ามากกว่าท่าเรือฮ่องกง 1-2 วัน ดังนั้นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้จึงนิยมใช้ท่าเรือฮ่องกง

การขนส่งทางบกยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก เนื่องด้วยมีการขนส่งข้ามแดนหลายประเทศซึ่งได้แก่ ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม ซึ่งแต่ละประเทศจะมีกฎหมายที่แตกต่างกันเกิดความซับซ้อนและยุ่งยากกว่า โดยผู้ประกอบการส่งออกจะนิยมใช้เมื่อนำลำไยไปส่งในเมืองทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น กุหนิง หานหนิง เป็นต้น โดยระยะเวลารวมในการขนส่งจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนจะใช้เวลารวมประมาณ 5-7 วัน เมื่อรวมระยะเวลาตั้งแต่เริ่มกระบวนการเก็บเกี่ยวจนถึงมือผู้บริโภคจะใช้เวลารวมประมาณ 13 วัน

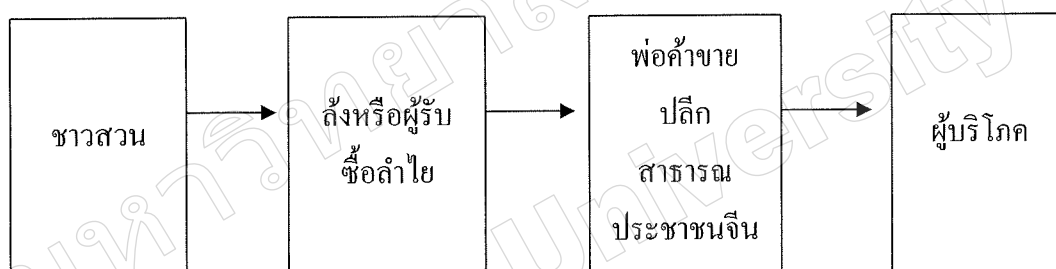
ภาพที่ 4-6 ระยะเวลาของกระบวนการส่งออกลำไย

เมื่อพิจารณาช่องทางการกระจายไข่ออกสู่ผู้บริโภค สามารถแบ่งรูปแบบการกระจาย
ออกเป็น 3 ประเภท

ภาพที่ที่ 4-7 เป็นรูปแบบที่ 1 ที่มีผู้เกี่ยวข้อง 4 ราย โดยเริ่มจากชาวสวนได้ผลิตผลลำไย นอกฤดูตลาดออกมาก จากนั้นจะถูกส่งไปยังผู้รวบรวม ผู้รับซื้อ หรือล้ง เป็นผู้รวบรวม จากนั้นพ่อค้า สาธารณรัฐประชาชนจีนจะมารับซื้อกับผู้รวบรวม หรือล้ง และนำไปขายเองโดยจะเป็นผู้จ้างบริษัท ผู้เชี่ยวชาญการส่งออกเป็นดำเนินเรื่องพิธีการส่งออกและเอกสารการขนส่ง พ่อค้าดังกล่าวนี้จะเป็น ผู้ขายลำไยสู่ผู้บริโภคโดยตรงหรือฝากขายตามแผงผลไม้ที่สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยส่วนใหญ่ จะเป็นคนจีนที่เดินทางมารับซื้อที่ล้งหรือผู้รวบรวมโดยตรง

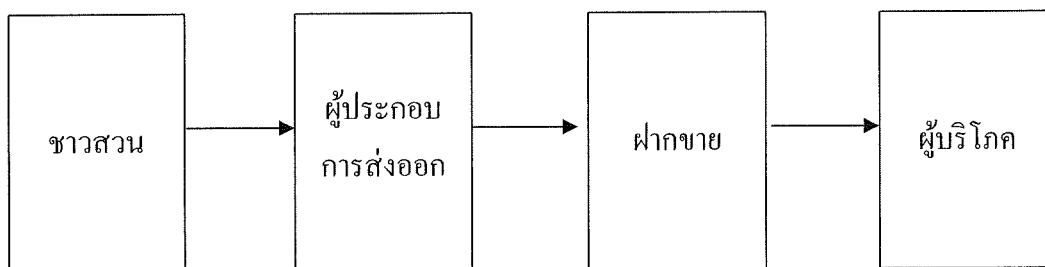
- หน้าที่ของล้ง จะทำหน้าที่รับซื้อจากเกษตรกร และนำมาคัดเบอร์ มาบรรจุใส่กล่อง และ อบก้ามะถันให้พ่อค้าคนจีนเพื่อนำไปจำหน่าย

- หน้าที่ของพ่อค้า จะทำหน้าที่ขนส่งจากโรงงานไปท่าเรือแหลมฉบัง และส่งต่อไปยัง ประเทศจีน จะนำไปจำหน่ายให้พ่อค้าตามแผง หรือขายเองตามเมืองต่าง ๆ

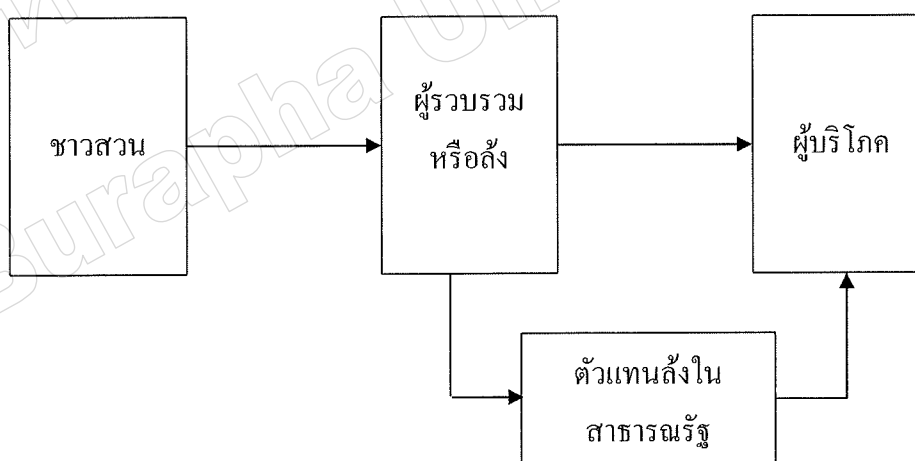
ภาพที่ 4-7 การกระจายผลลำไยส่งออกออกรูปแบบที่ 1

ภาพที่ 4-8 เป็นรูปแบบที่ 2 มีผู้เกี่ยวข้องในโซ่คุณค่าการส่งออกลำไยจังหวัดจันทบุรี 3 ราย โดยเกษตรกรผลิตผลลำไยและจะถูกรับซื้อโดยล้งหรือผู้รวบรวม จากนั้น ล้งจะเป็นผู้ส่งออก ลำไยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยตนเอง ไม่ผ่านขายให้พ่อค้าที่เดินทางมาซื้อตรงที่ประเทศ ไทย และจะนำลำไยไปฝากแผงผลไม้ตามเมืองต่าง ๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีนขายโดยจะจ่ายค่า ฝากขายตะกร้าละ 3 หยวนหรือขายให้กับพ่อค้าคนกลาง วิธีการนี้เป็นพ่อค้าที่ไม่มีแผงขายหรือ ตลาดเป็นของตนเอง โดยจะใช้ระยะเวลาเท่ากับรูปแบบที่ 1

ภาพที่ 4-8 การกระจายผลกำไรส่งออกออกรูปแบบที่ 2

ภาพที่ 4-9 รูปแบบที่ 3 มีผู้เกี่ยวข้องในโซ่คุณค่ากำไรส่งออกจังหวัดจันทบุรี 4 ราย โดยเริ่มต้นที่ชาวนาได้ผลผลิตลูกไร่ออกมา จะถูกส่งไปยังผู้รวบรวมหรือล้ง และล้งจะเป็นผู้ส่งออกสู่สาธารณประชาชนจีนโดยเป็นผู้กระจายกำไรออกสู่ผู้บริโภคโดยตรง โดยผู้ประกอบการส่งออกหรือล้งจะมีแผงขายหรือตัวแทนขายของบริษัทอยู่ประจำสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบนี้จะสามารถสร้างกำไรได้มากกว่ารูปแบบที่ 1 และ 2 เพราะเป็นผู้ควบคุมตั้งแต่กระบวนการเก็บเกี่ยวจนถึงมือผู้บริโภคโดยไม่ผ่านพ่อค้าบริษัทอื่น

ภาพที่ 4-9 การกระจายผลกำไรส่งออกออกรูปแบบที่ 3

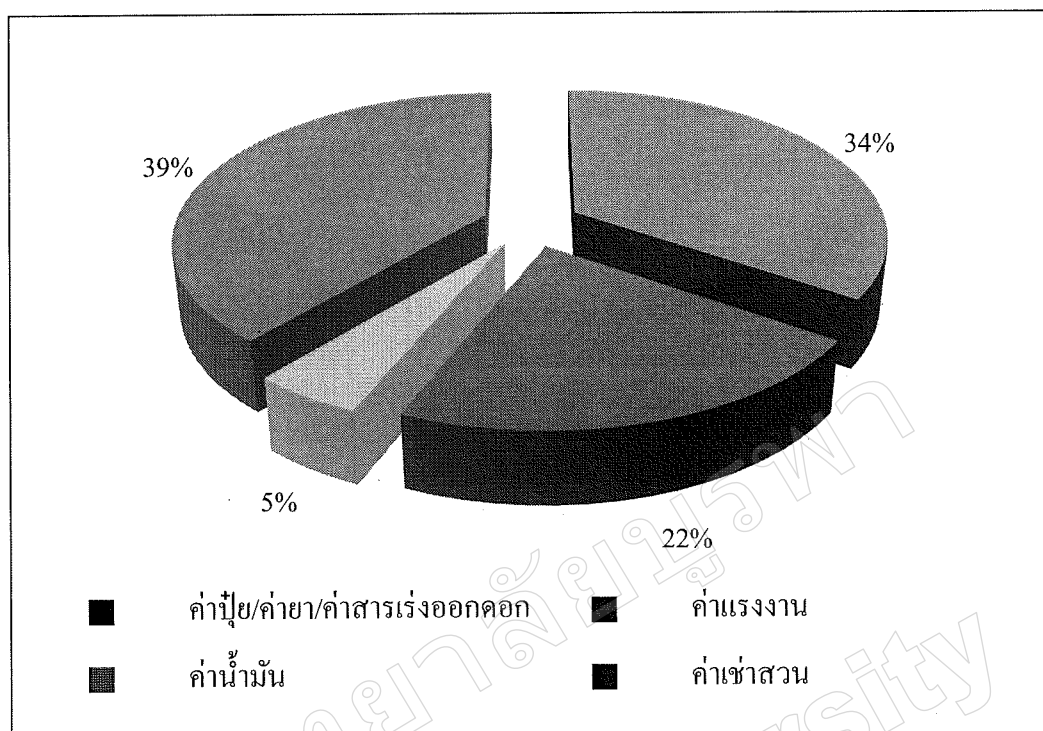
การวิเคราะห์ต้นทุนและผลต่างระหว่างรายได้กับต้นทุนที่เกิดขึ้น

จากการสำรวจเกษตรกรจำนวน 10 รายพบว่าต้นทุนในการดูแลต้นไร่เพื่อให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพในช่วงหลายปีที่ผ่านมามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างมาก อย่างเช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ยหรือสารเคมี และใช้จ่ายอื่น ๆ แต่ราคาขายผลผลิตของเกษตรกรไม่มีความแน่นอนมีลักษณะขึ้น ๆ ลง ๆ

ทำให้ชาวสวนบางปีก็ได้ผลตอบแทนสูง บางปีก็ค่าตอบแทนที่ต่ำ แต่จากการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ ชาวสวนจะได้กำไรเป็นส่วนมาก แต่จะได้ผลตอบแทนมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับ การดูแลผลผลิต และราคาที่ได้รับจากผู้รับซื้อลำไยในช่วงนั้น ยิ่งต้นลำไยมีอายุมากขึ้นเท่าไรยิ่งทำให้ผลผลิตมี ปริมาณมากขึ้นเท่านั้น และได้กำไรมากกว่าต้นลำไยที่อายุน้อยกว่า แต่ต้นทุนการดูแลก็สูงขึ้นตาม ไปด้วย

ตารางที่ 4-6 ต้นทุนและผลตอบแทนผลผลิตของชาวสวนลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

รายการ	อายุต้นลำไย 4-8 ปี	อายุต้นลำไย 9-15 ปี	อายุต้นลำไย 16-20 ปี
ต้นทุน			
ค่าปุ๋ย/ ค่ายา/ ค่าแรงงานออกดอก (บาทต่อต้น)	715	1220	1530
ค่าแรงงาน (บาทต่อต้น)	450.00	450.00	450.00
ค่าน้ำมัน (บาทต่อต้น)	100.00	100.00	100.00
ค่าเช่าสวน (บาทต่อต้น)	800.00	1,000.00	1,200.00
ต้นทุนรวม (บาทต่อต้น)	2,061.00	2,765.00	3,270.00
ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัมต่อต้น)	100.00	200.00	500.00
ราคาที่ได้รับเฉลี่ย (ปี 2554) (บาทต่อกิโลกรัม)	37.50	37.50	37.50
รายได้รวม	3,750.00	7,500.00	18,750.00
กำไรต่อกิโลกรัม	16.89	23.68	30.96

ภาพที่ 4-10 สัดส่วนต้นทุนของเกษตรกรปลูกถ่ายในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

จากภาพที่ 4-10 และตารางที่ 4-6 ต้นทุนของเกษตรกรเกิดจาก 3 ปัจจัย คือ ค่าเช่าสวนเป็นต้นทุนที่สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมาคือ ค่าปุ๋ย ค่ายา และค่าเร่งสารออกดอก คิดเป็นร้อยละ 34 และรองลงคือต้นทุน ค่าแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 22 และอันดับสุดท้ายเป็นต้นทุนค่าน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 5 ของต้นทุนทั้งหมด จากการสำรวจข้อมูล หากชาวสวนมีพื้นที่เป็นของตนเอง จะสามารถลดต้นทุนหลักได้เป็นอย่างมาก และเหลือกำไรมากกว่าชาวสวนที่เช่าพื้นที่ทำ

ผู้รวบรวม ในที่นี้คือ ล้ง

ผู้รวบรวมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ล้ง ซึ่งบทบาทนี้เป็นบทบาทสำคัญมากในกระบวนการภายในประเทศก่อนส่งออก ซึ่งหน้าที่ของล้งคือ การรับซื้อลำไย โดยการรับซื้อลำไยจะกระทำตั้งแต่ผลผลิตยังไม่ออก โดยจะประเมินราคาและจำนวนตั้งแต่การแตกใบอ่อนก่อนการราดสาร โดยล้งอาจจะจ้างนายหน้าหรือไม่จ้างก็ได้ เพื่อพาไปหาชาวสวนหาผลผลิต ส่วนใหญ่จะเป็นล้งเปิดใหม่ที่ยังไม่มีขาประจำ ล้งจะเข้าไปดูแลหน้าสวนดูจำนวนต้น และขนาดของต้นลำไย เพื่อประเมินราคาที่จะให้ชาวสวน เมื่อชาวสวนตกลงล้งจะวางเงินมัดจำ เพื่อจองผลผลิตไม่ให้ชาวสวนไปขายให้ล้งอื่น โดยระยะเวลา 140-150 เมื่อลำไยมีอายุครบกำหนด ล้งจะนำแรงงานมาเก็บเกี่ยวผลลำไยโดยส่วนใหญ่จะใช้แรงงานต่างประเทศ (กัมพูชา) ในการเก็บ โดยให้คนไทยเป็น

หัวหน้างานในการดูแล จากนั้นจะนำมาคัดเบอร์และนำลำไยบรรจุลงตะกร้าเพื่อนำไปส่งโรงงาน เพื่อตรวจสอบคุณภาพผลลำไยอีกครั้ง และตีตราสัญลักษณ์ทางการค้า และนำเข้าตู้อบกัมมะถัน เพื่อให้ลำไยเก็บไว้ได้นานมากกว่าขึ้นกว่าเดิม

สิ่งในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จะมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

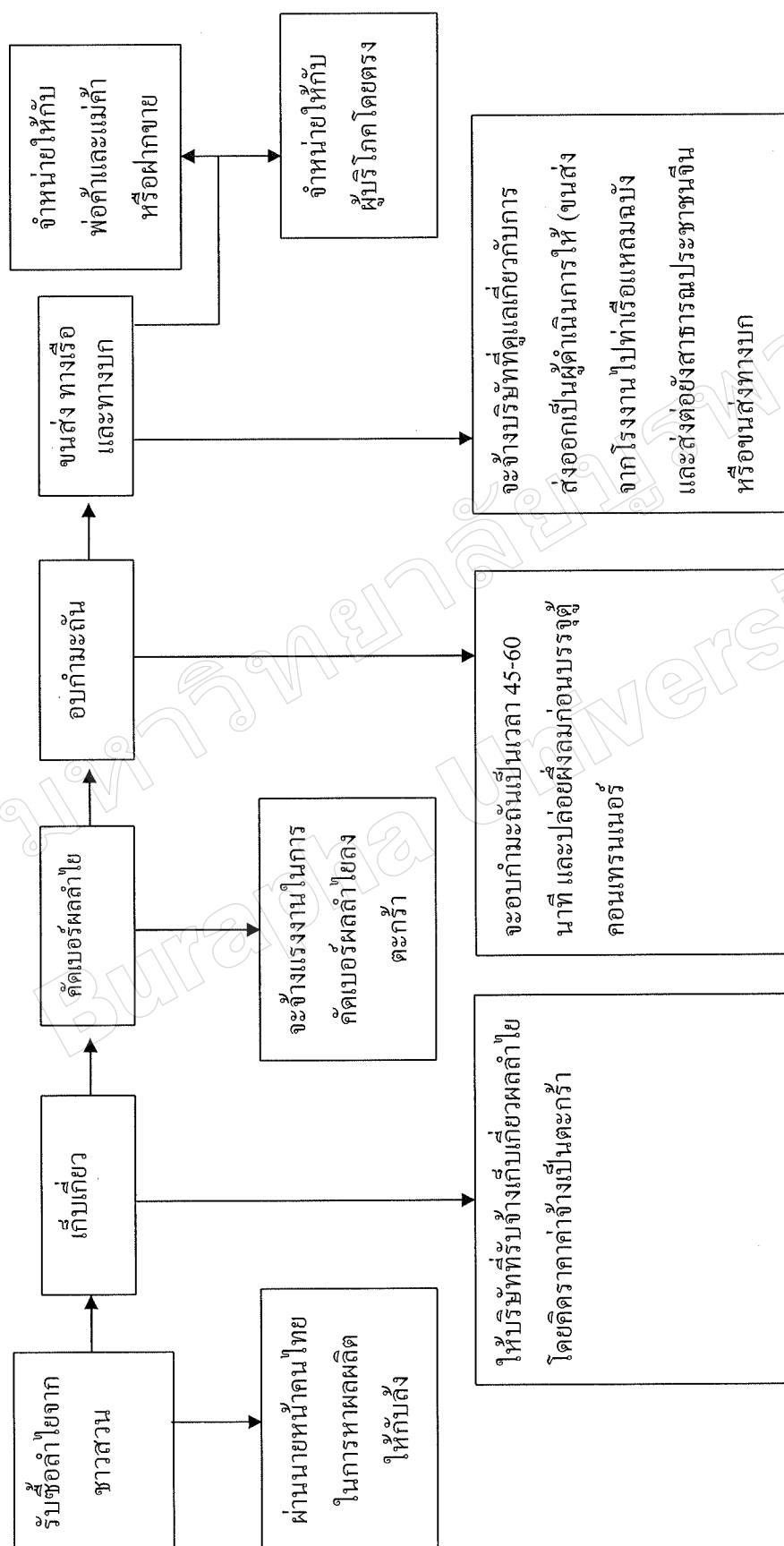
1. สิ่งผู้ประกอบการเป็นคนจีน โดยคิดเป็น 70 เปอร์เซ็นต์ ของสิ่งรับซื้อลำไยในพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี โดยสิ่งจะมีหน้าดังต่อไปนี้

1.1 สิ่งจะรับซื้อผลผลิตจากชาวสวนโดยตรง โดยอาจจะมียาหน้าในการหาผลผลิต ให้ เนื่องด้วยทางด้านภาษาที่ไม่สามารถสื่อสารกันได้ โดยอาจจะรับซื้อตั้งแต่ราคาสารยังไม่ออกผล หรือซื้อช่วงออกผล ขึ้นอยู่กับนโยบายของสิ่ง และการตกลงกันระหว่างเกษตรกรและสิ่ง

1.2 การเก็บเกี่ยวจะเป็นหน้าที่ของสิ่งที่จะจ้างผู้รับหน้าที่การเก็บเกี่ยวในการจ้าง แรงงานและดูแลการคัดเบอร์ลำไยให้กับสิ่ง

1.3 การอบกัมมะถัน เมื่อลำไยมาถึงโรงงานทางสิ่งจะมีเจ้าหน้าที่คัดเบอร์มาจากสวน อีกครั้งหนึ่ง และจะนำเข้าตู้อบกัมมะถันเป็นเวลา 45-60 นาที เมื่อครบกำหนดจะนำออกมาตาก อากาศอีกเป็นเวลา 60 นาที ก่อนเข้าบรรจุตู้คอนเทนเนอร์

1.4 ทำหน้าที่ส่งออกนำไปจำหน่ายเองที่สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยจะฝากขายตาม แผงผลไม้ตามเมืองต่าง ๆ หรือมีแผงขายเป็นของตนเอง โดยว่าจ้างบริษัทรับจ้างส่งออกและเป็น ผู้ดูแลเรื่องเอกสารให้กับผู้ประกอบการส่งออกลำไย

ภาพที่ 4-11 การทำงานของผู้ประกอบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ประกอบการเป็นคนสาธารณะทุนเงิน

2. สิ่งทีผู้ประกอบการเป็นคนไทย

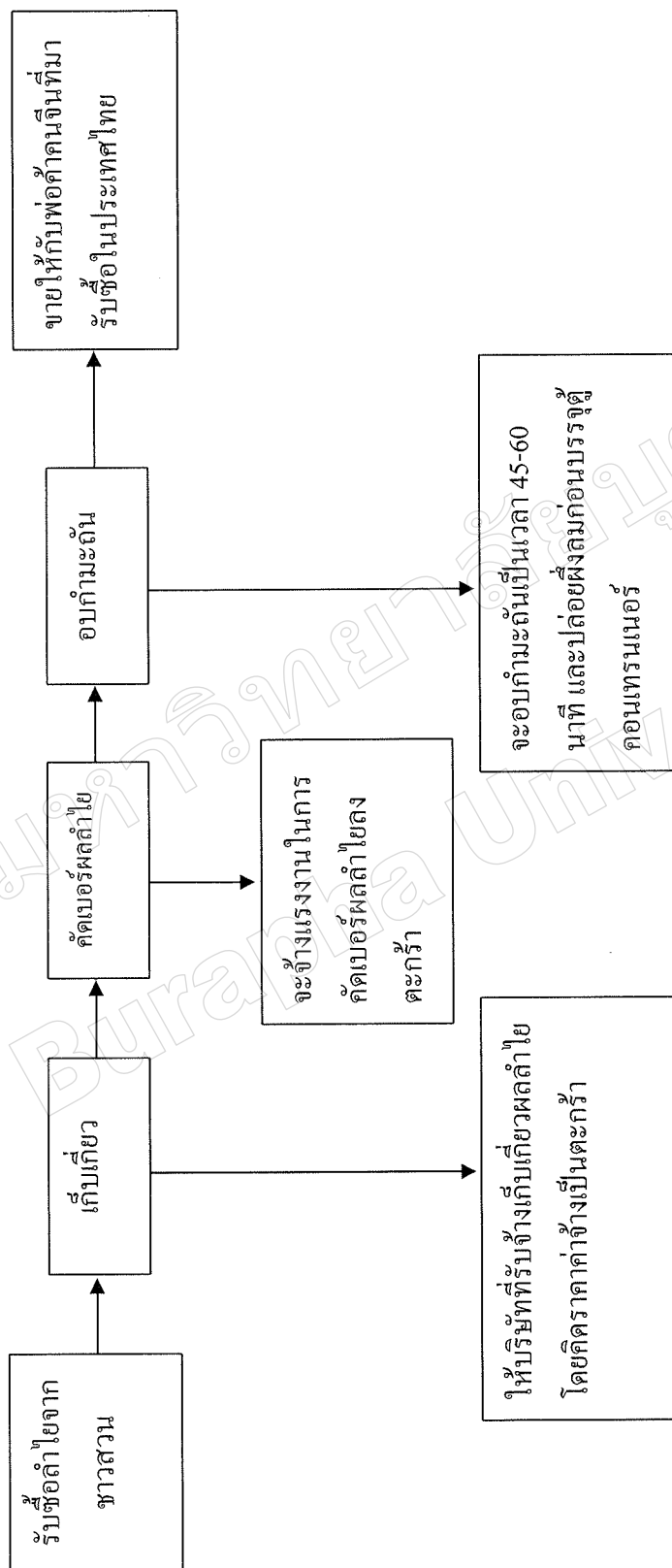
2.1 สิ่งจะรับซื้อลำไยจากชาวสวนโดยตรง โดยไม่ผ่านนายหน้า โดยการรับซื้อจะคล้ายคลึงกับผู้ประกอบการต่างชาติ แต่จะแตกต่างกันที่ผู้ประกอบการคนไทยจะรับซื้อช่วงที่ออกผลเป็นส่วนใหญ่ เพื่อลดความเสี่ยงในการทำงาน

2.2 การเก็บเกี่ยวจะจ้างบริษัทรับเก็บเกี่ยวเป็นผู้ดูแล และนำมาส่งยังโรงงานเพื่อนำมาตรวจสอบเบอร์อีกครั้ง

2.3 การบรรจุลงตะกร้าและติดราสัญลักษณ์ให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อ

2.4 การopakำมะถัน สิ่งจะเป็นผู้ดูแลในการopakำให้กับผู้รับซื้อ

จากนั้นผู้ประกอบการจะขายให้กับพ่อค้าคนจีนที่มารับซื้อและนำส่งออกไป โดยกระบวนการ Packet และการขนส่งไปยังสาธารณประชาชนจีน ทางผู้รับซื้อจะเป็นผู้รับผิดชอบเอง

ภาพที่ 4-12 การทำงานของผู้ประกอบการรับซื้อลำไยที่มีผู้ประกอบการเป็นคนไทย

ตารางที่ 4-7 ความแตกต่างของผู้ประกอบการเป็นคนจีนและคนไทย

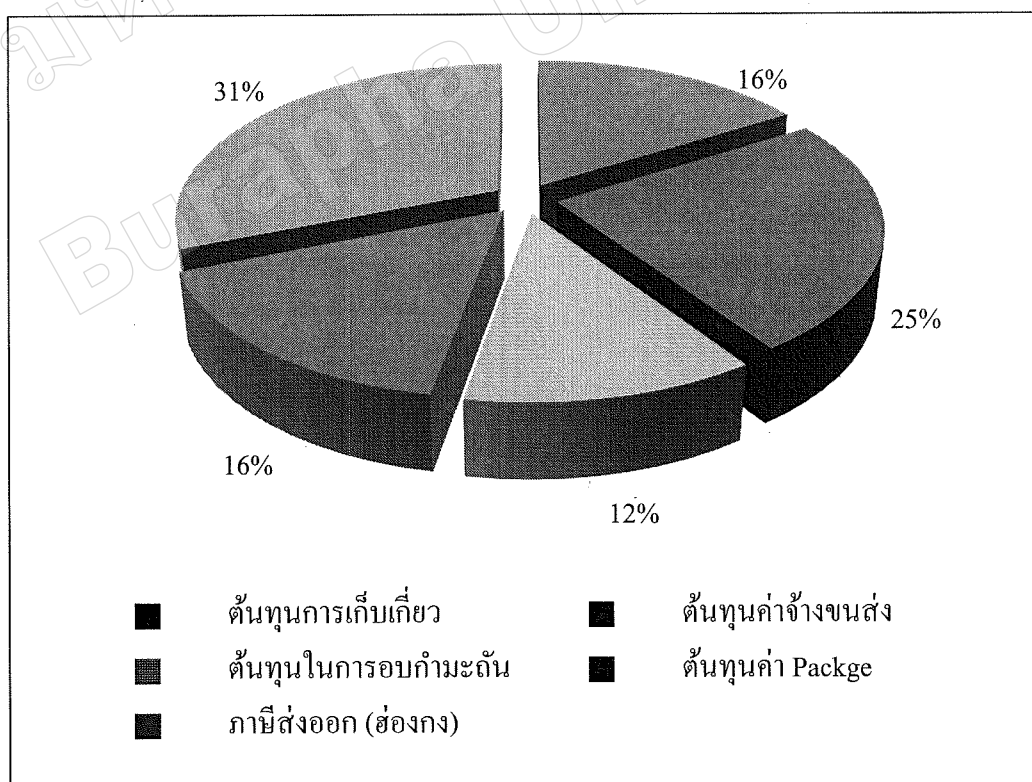
รายละเอียดหัวข้อ	ผู้ประกอบการเป็นคนจีน	ผู้ประกอบการเป็นคนไทย
การรับซื้อ	รับซื้อผลผลิตในช่วงราคาสาร ผู้ประกอบคนจีนจะรับซื้อผลผลิตเร็วกว่าผู้ประกอบการคนไทย เพื่อเป็นการรับประกันปริมาณสินค้าที่จะส่งออก	รับซื้อผลผลิตในช่วงออกผล ผู้ประกอบคนไทยจะรับซื้อในช่วงมีผลผลิต เพื่อลดความเสี่ยงที่ผลผลิตจะไม่ออกตามกำหนด
พื้นที่พักสินค้า	ผู้ประกอบการคนจีนจะมีสถานที่พักในเมืองจีน	ผู้ประกอบการคนไทยไม่มีสถานที่พักในเมืองจีน
การเก็บสต็อก	ผู้ประกอบการคนจีนสามารถเก็บสต็อกสินค้าได้ เนื่องจากมีพื้นที่ในการเก็บผลลำไย	ผู้ประกอบการคนไทยไม่สามารถเก็บสต็อกได้นานเท่า ผู้ประกอบการคนจีน เนื่องจากมีพื้นที่อย่างจำกัด หากเก็บไว้นาน ต้นทุนอาจจะต้องเพิ่มขึ้นสูง
ด้านเงินลงทุน	ผู้ประกอบการคนไทยจะมีเงินทุนไหลเวียนน้อยกว่าคนไทย	ผู้ประกอบการคนจีนจะมีเงินทุนไหลเวียนมากกว่าคนไทย
ด้านการตลาด	ผู้ประกอบการคนจีนมีช่องทางการตลาดที่หลากหลายมากกว่า เพราะเป็นคนพื้นที่และรู้กฎหมายหรือตลาดมากกว่าคนไทยและส่งออกผลไม้หลากหลายชนิดทำให้มีการกระจายสินค้าได้ดีกว่า	ผู้ประกอบการคนไทย ช่องทางการตลาดจะน้อยกว่าคนจีน เพราะไม่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4-8 ต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบการส่งออกกล้วยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

รายการ	จำนวน
ต้นทุน	
ต้นทุนการเก็บเกี่ยว	4.00
ต้นทุนค่าจ้างขนส่ง	6.00
ต้นทุนในการอบกัมมะถัน	3.00
ต้นทุนค่า Package	4.00
ภาษีส่งออก (ส่งออก)	7.60
ต้นทุนรวม (บาทต่อกิโลกรัม)	24.60
ราคาขายเฉลี่ย (ปี 2554)	80.00
กำไรต่อกิโลกรัม	55.40

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4-13 สัดส่วนต้นทุนของผู้ประกอบการส่งออกกล้วยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

จากตารางที่ 4-8 และภาพที่ 4-13 เป็นต้นทุนของผู้ประกอบการส่งออกที่มีการเฉลี่ยออกมา โดยดูตารางแล้ว ต้นทุนด้านภาษีเป็นค่าใช้จ่ายสูงเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 31 อันดับที่ 2 ต้นทุนด้านการขนส่ง คิดเป็นอัตราร้อยละ 25 และต้นทุนด้านการเก็บเกี่ยวและต้นทุนด้าน Package มีมูลค่าเท่ากัน คิดเป็นอัตราร้อยละ 16 และต้นทุนด้านการopakำมะถันมีค่าใช้จ่ายต่ำสุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 12 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ต้นทุนด้านภาษี เป็นต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยแต่ละเมืองจะมีการเสียภาษีที่แตกต่างกัน โดยจากการสำรวจ ผู้ส่งออกหลายรายจะใช้ท่าเรือฮ่องกงเป็นส่วนใหญ่ โดยเสียภาษีต่อตู้อยู่ที่ 190,000 บาท ต่อตู้ โดยหนึ่งตู้บรรจุ 25 ตัน คิดเฉลี่ยต่อหนึ่งกิโลกรัมเป็น 7.6 บาท (ภาษีแต่ละเมืองของสาธารณประชาชนจีนมีอัตราที่แตกต่างกัน เช่น หนานหมิง ภาษี 200,000 บาทต่อตู้)

ต้นทุนด้านการขนส่งจากการสำรวจผู้ประกอบการส่งออกจะใช้ขนส่งทางเรือ คิดเป็น 80 เปอร์เซ็นต์ของการส่งออกทั้งหมด และทางบกคิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ โดยทางฝั่งจะจ้าง Agent ในการรับผิดชอบเรื่องการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์จากโรงงานไปยังท่าเรือแหลมฉบัง จอมเรือ และดำเนินการเรื่องเอกสารต่าง ๆ ให้กับทางฝั่งโดยเหมาค่าใช้จ่ายทั้งหมด ค่าจ้างในการขนส่งเฉลี่ย 140,000-150,000 บาท ต่อตู้ หากใช้ขนส่งทางบกจะเป็นการขนส่งหลายขั้นตอน โดยจะเดินทางจากจังหวัดจันทบุรีเดินทางขึ้นไปเมืองมุกดาหาร โดยจะมีรถมาเปลี่ยนรับลำไยที่เมืองมุกดาหารเพื่อขนส่งไปฮานอยประเทศเวียดนาม และต้องเปลี่ยนตู้เปลี่ยนรถขนส่ง เพื่อเดินทางไปสู่เมืองทางตอนใต้ของจีน การขนส่งทางบกจะมีลำดับขั้นตอนมากกว่าทางทะเล จึงมักไม่เป็นที่นิยม

ต้นทุนด้านการเก็บเกี่ยวมาจากค่าแรงงานเป็นส่วนมาก เนื่องด้วยการเก็บเกี่ยวผลลำไย จำเป็นต้องใช้แรงงานในการดำเนินงานค่อนข้างมาก เพราะต้องมีคนเก็บและคัดเบอร์ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อไม่ให้ผลลำไยเกิดความเสียหายมากเกินไป โดยฝั่งจะผู้ดูแลการเก็บเกี่ยวให้ โดยค่าจ้างจะจ่าย ต่ะกร้าละ 50 บาท

ต้นทุน Packet และตราสัญลักษณ์ทางการค้า (Brand) เป็นต้นทุนที่เกิดจากตะกร้าและสติ๊กเกอร์ติดตะกร้า ตะกร้าจะมีลักษณะเป็นตะกร้าผลไม้ทั่วไป ที่บรรจุลำไยได้ 11.5 กิโลกรัมต่อ ตะกร้า ตะกร้าเปล่าพร้อมตราสัญลักษณ์ทางการค้าเฉลี่ยใบละ 45-50 บาท

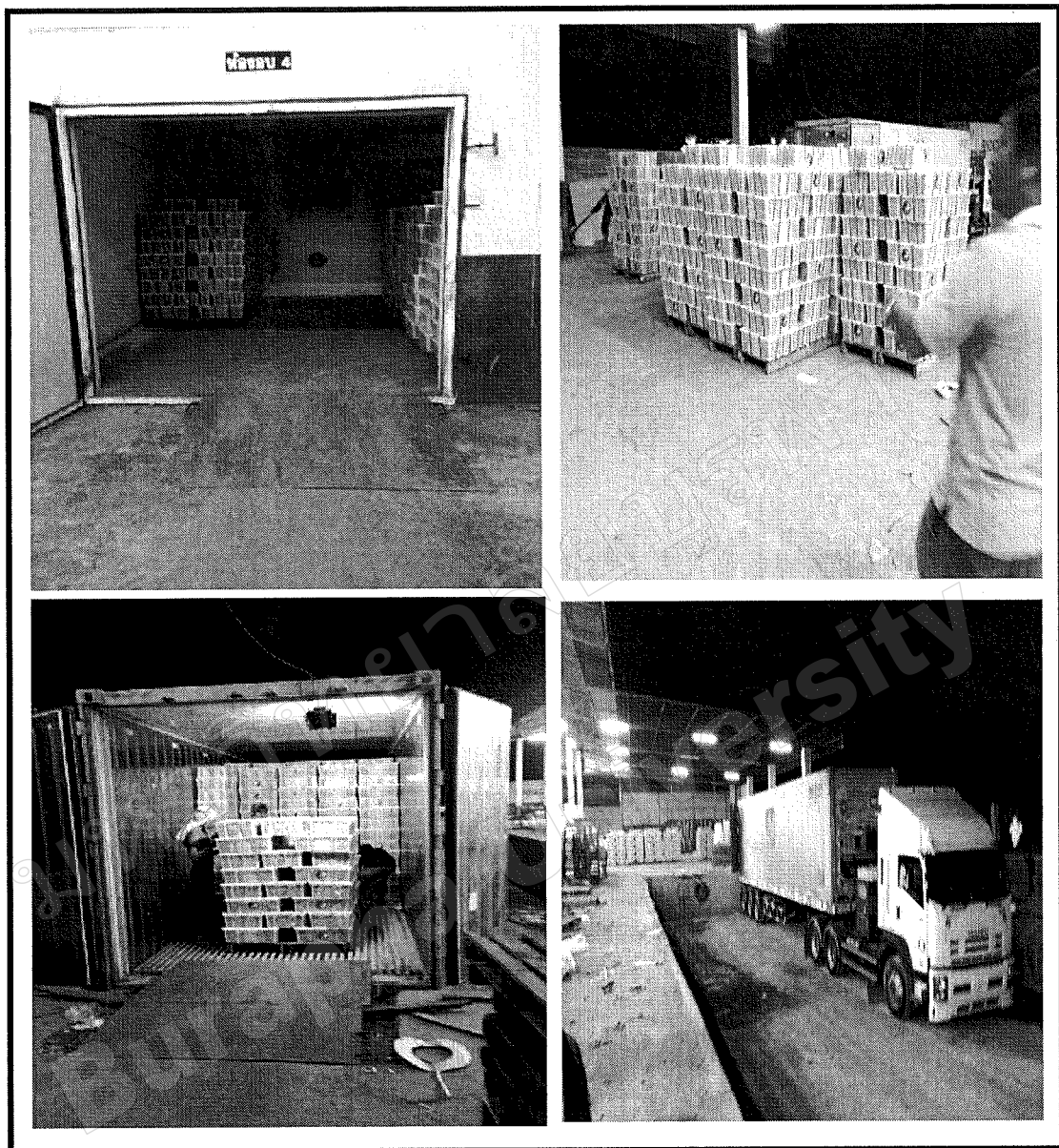
ต้นทุนด้านการopakำมะถัน หนึ่งตู้สามารถopakำมะถันได้ 2,250 กิโลกรัม 195 ตะกร้า เฉลี่ยค่าใช้จ่ายopakำมะถันเฉลี่ย 3 บาทต่อกิโลกรัม โดยค่ามาตรฐานค่าopakำมะถันทางสาธารณ ประชาชนจีนเป็นผู้กำหนด โดยห้ามมีสารตกค้างเกินกำหนด โดยอนุญาตให้ลำไยที่ผ่านการรมด้วย ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในเนื้อลำไยได้ไม่เกิน 10 มิลลิกรัม/ กิโลกรัม

ภาพที่ 4-14 กระบวนการด้านการเก็บเกี่ยว
ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4-15 กระบวนการทำงานของผู้รับซื้อกุ้ง ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี 1
ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4-16 กระบวนการทำงานของผู้รับซื้อลำไย ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี 2
ที่มา: จากการสำรวจ

สถานการณ์โซ่คุณค่าของลำไยจันทบุรี

ในปัจจุบันการส่งออกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี กำลังเป็นที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากสาธารณชนจีน ทำให้ราคาการรับซื้อมีราคาค่อนข้างสูง ทำให้ปัจจุบันเกษตรกรได้หันมาปลูกลำไยกันมากขึ้น ทำให้แหล่งน้ำขาดแคลนในช่วงหน้าแล้ง น้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ในบางพื้นที่เกษตรกรได้หันมาขุดเจาะบ่อในการพักน้ำเอง เพื่อกักเก็บน้ำในช่วง

หน้าแล้ง เกษตรกรเริ่มมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาลำไยมากยิ่งขึ้นจากการลงมือทดลองปลูกของเกษตรกร ทำให้ผลผลิตในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีมีคุณภาพ และส่งออกผลผลิตทั้งหมด ไม่มีจำหน่ายภายในประเทศ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีบางรายได้หันมาศึกษากระบวนการส่งออก และการตลาดของลำไยมากขึ้น เกษตรกรบางรายได้มีการส่งออกผลผลิตของตนเอง และได้รับซื้อและส่งออกเองโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนจีน ทำให้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น

ฝั่งส่วนใหญ่เริ่มมีการเปลี่ยนจากเกษตรกร ได้พัฒนามาเปิดรับซื้อเองโดยตรงมากยิ่งขึ้นทำให้ฝั่งที่เป็นคนไทยก็ได้พัฒนาที่จะเริ่มส่งออกเอง แต่การรับซื้อลำไยจะเป็นการกำหนดราคาการรับซื้อล่วงหน้าก่อนราคาที่ขายจริง ทำให้มีความเสี่ยงเรื่องการขาดทุนสูง และเริ่มมีการขยายตลาดมากยิ่งขึ้น เช่นขยายการส่งออกไปทวีปยุโรป แต่ยังมีอุปสรรคเรื่องมาตรฐานสารตกค้างในผลลำไย และขยายตลาดไปยังประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซียกันมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์การเสียโอกาสของชาวสวนลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

ผู้ประกอบการการส่งออกลำไยนอกฤดูกาลในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการจากสาธารณประชาชนจีนที่มารับซื้อผลผลิตโดยตรง และขายโดยตรง ทำให้ฝั่งมีอำนาจในการรับซื้อลำไย และการกำหนดราคาให้กับชาวสวน หากเมื่อพิจารณาแล้ว ชาวสวนมีการเสียโอกาสให้กับผู้ประกอบการดังนี้

การเสียโอกาสทางด้านราคา

ราคาในการรับซื้อลำไยนอกฤดูกาลจังหวัดจันทบุรีของฝั่ง ในแต่ละช่วงราคาการรับซื้อจะแตกต่างกันออกไป เนื่องจากราคามีตัวแปรตามเทศกาลหรือฤดูกาลเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดราคาของผู้รับซื้อ ทำให้เกษตรกรไม่ได้ราคาเที่ยงตรง เกษตรกรจะไม่สามารถรับทราบเรื่องเกี่ยวกับการตลาด ราคาการขายของผู้ส่งออก เนื่องด้วยผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการเอกชน และผู้ประกอบการเป็นผู้ขายเอง ทำให้ราคาการขายไม่มีการเปิดเผยหรือเก็บเป็นสถิติได้ ทำให้เกษตรกรต้องยอมรับในราคาที่ผู้ประกอบรับซื้อ โดยราคารับซื้อเฉลี่ยต่อปี 35-40 บาทต่อกิโลกรัม (สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี, 2555) ราคาขายยังสาธารณรัฐประชาชนจีนเฉลี่ย 100-120 บาท (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองเซี่ยงไฮ้, 2555) แสดงให้เห็นว่าราคาขายหน้าสวนและราคาขายยังต่างประเทศมีความแตกต่างกัน 65-80 บาท หากชาวสวนส่งออกไปยังต่างประเทศโดยตรง ไม่ผ่านฝั่ง ชาวสวนจะได้กำไรมากขึ้นกว่าเดิม แต่การส่งออกจะมีค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยว ไม่ว่าจะเป็น ค่าขนส่ง ค่าเอกสาร ค่าแรงงาน และอื่น ๆ อีกมากมาย ทำให้ต้นทุนเพิ่ม ดังตารางเปรียบเทียบนี้

ตารางที่ 4-9 การเปรียบเทียบราคารับซื้อและราคาขายยังต่างประเทศ

การขายให้กับล้ง	
ต้นทุนการดูแลผลิต (บาท/ กิโลกรัม)	13.85
ราคาขายหน้าสวน (บาท/ กิโลกรัม)	37.50
กำไร (บาท/ กิโลกรัม)	23.65
การขายให้ตลาดเมืองจีน	
ต้นทุนการดูแลผลิต (บาท/ กิโลกรัม)	13.85
ต้นทุนค่าดำเนินการส่งออก (บาท/ กิโลกรัม)	24.60
ราคาขายตลาดประเทศจีน(บาท/ กิโลกรัม)	80.00
กำไร (บาท/ กิโลกรัม)	53.45

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4-9 แสดงให้เห็นว่าชาวสวนเสียโอกาสในด้านราคา เมื่อคำนวณทางด้านกำไรในการส่งออกเองและขายผ่านผู้ประกอบการส่งออก จะมีผลกำไรแตกต่างกันที่ 29.80 บาทต่อกิโลกรัม

การเสียโอกาสทางการตลาด

ชาวสวนจังหวัดจันทบุรีส่วนใหญ่ จะไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการการส่งออก และการขายในตลาดต่างประเทศ ชาวสวนจะทำหน้าที่แค่ทำให้ผลผลิตสมบูรณ์และขายให้ได้ราคาดี แต่จะไม่ทราบถึงกระบวนการส่งออก การขายตลาดต่างประเทศ จึงขาดโอกาสที่จะเพิ่มกำไรให้กับตนเอง และหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ไม่ได้ให้ความรู้ถึงกระบวนการส่งออกให้กับชาวสวนได้ทราบ แต่จะให้ความรู้ทางการเกษตรมากกว่า

การเสียโอกาสทางการลงทุน

กระบวนการการรับซื้อของล้ง คือ การซื้อตั้งแต่ผลผลิตยังไม่ออก โดยวางเงินมัดจำ เพื่อเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของเกษตรกรที่มีเงินทุนหมุนเวียนน้อยลงจะเข้าไปช่วยเหลือบางส่วน ทำให้พื้นที่บางส่วนการผลิตลำไยต้องพึ่งพาล้งในการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนสำรอง หากเมื่อเกษตรกรจะหันมาส่งออกเอง เงินทุนจึงจำเป็นที่ต้องให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือสำหรับเกษตรกรที่เงินทุนไม่เพียงพอ

การเสียโอกาสขาดเงินรายได้เข้าประเทศ

ในการส่งออกผลไม้ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีนี้ ผู้ประกอบส่งออกส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจชาวจีนที่มาเปิดธุรกิจส่งออกผลไม้ รับซื้อเอง และขายเอง ทำให้ภาครัฐไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้รายได้ที่ส่งออกทั้งหมดไม่มีการเข้าประเทศ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเรื่องการเสียโอกาสของชาวสวน หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนหรือช่วยเหลือชาวสวนให้ผลประโยชน์ของชาวสวนไม่ตกไปอยู่ในนักธุรกิจชาวต่างชาติ โดยอาจรวมตัวตั้งกลุ่มสหกรณ์ หรือกลุ่มส่งออกผลไม้ ให้ชาวสวนได้ส่งออกเอง โดยภาครัฐเป็นผู้ช่วยเหลือหรือคอยให้คำปรึกษาสนับสนุนให้กับชาวสวน หรืออาจตั้งกลุ่มการรับซื้อโดยให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นคนทำหน้าที่แทนผู้ประกอบการ โดยหากกลุ่มตลาดให้กับชาวสวน และหักค่าใช้จ่ายในการส่งออก และแบ่งกำไรให้ชาวสวนอย่างเหมาะสมเพื่อให้ชาวสวนได้มีรายได้ที่มากขึ้น และสร้างรายได้ให้กับประเทศ

การวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อยกระดับการส่งออกผลไม้

ศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และวิเคราะห์สถานการณ์ส่งออกผลไม้จังหวัดจันทบุรี

เกษตรกร

1. ปัญหาทางด้านราคา

- ในการรับซื้อของจังหวัดจันทบุรีจากที่กล่าวมาทั้งหมด กระบวนการการซื้อจะรับซื้อตั้งแต่การราดสารที่ผลยังไม่ออก ราคาที่รับซื้อจะดูสถิติจากปีที่ผ่านมา และการคาดคะเนของราคาสตลาดในช่วงเวลาที่เก็บผลผลิต ทำให้เกษตรกรเสียเปรียบในด้านราคาขาย เพราะเกษตรกรจะไม่ทราบสถิติราคาขายในช่วงปีที่แล้ว สิ่งไหนที่ให้ราคาสูงกว่ากัน เกษตรกรจะขายให้กับฝั่งนั้น ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีสึกษาสถิติราคาการรับซื้อการขายให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นการป้องกันการเอารัดเอาเปรียบทางด้านราคาหรือกำหนดราคารมาตรฐานแต่ละช่วงออกมาเพื่อควบคุมไม่ให้ราคาต่ำกว่ากำหนด

- การขายผลไม้ตั้งแต่ต้นดอกหรือตั้งแต่ผลผลิตยังไม่ออกเป็นความเสี่ยงของเกษตรกรที่ผลผลิตจะออกไม่ตรงตามสัญญาที่ได้วางเงินมัดไว้ เมื่อผลผลิตไม่ออกตรงตามสัญญาที่ระบุ เกษตรกรจะต้องเป็นหนี้ ปีถัดไปเกษตรกรจะต้องขายให้ฝั่งเดิมเพื่อเป็นการหักหนี้เดิมพร้อมทั้งชำระดอกเบี้ยตามที่ตกลงตามสัญญาไว้ ดังนั้นเวลาวางเงินมัดจำควรศึกษาความเป็นไปเสียก่อนเพื่อไม่สร้างภาระหนี้ในภายภาคหน้า

2. ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผลผลิตจะเป็นหน้ารับพิศชอบของล้ง โดยล้งจะจ้างบริษัทที่รับพิศชอบในการเก็บลำไยโดยจะใช้แรงงานต่างด้าวในการเก็บเกี่ยวบางครั้งล้งจะค่อนข้างเอาเปรียบกับเกษตรกรจะเก็บเฉพาะลำไยเบอร์ใหญ่และจะทำลำไยให้เป็นร่วง เพราะลำไยร่วงราคาจะถูกกว่าลำไยเป็นข้อ เช่น ลำไยเป็นข้อราคา 45 บาทต่อกิโลกรัม แต่ลำไยร่วงราคา 5 บาทต่อกิโลกรัม ดังนั้นเกษตรกรควรศึกษาและเลือกล้งที่มีคุณภาพไม่เอาเปรียบเกษตรกร เลือกล้งที่มีประสบการณ์ในการทำงาน

3. ปัญหาทางด้านการสื่อสาร

ผู้รับซื้อลำไยหรือล้ง จะเป็นคนสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เดินทางมารับซื้อลำไยจากเกษตรกรโดยตรงทำให้การสื่อสารต้องผ่านตัวกลางในการสื่อสาร บางครั้งการสื่อสารอาจมีการคลาดเคลื่อนและเข้าใจความหมายที่ผิด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องภาษาจีน เพื่อเป็นการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถ และยังสามารถรองรับอาเซียนในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

4. ปัญหาทางด้านแรงงาน

ปัญหาทางด้านแรงงาน เนื่องด้วยพื้นที่เพาะปลูกลำไยจังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว มีราคาถูกและมีปริมาณเพียงพอสำหรับความต้องการและราคาค่าจ้างก็มีราคาถูก แต่ด้วยแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างประเทศทำให้มีอุปสรรคเรื่องการสื่อสารในการทำงาน และการทำงานต้องใช้แรงงานจำนวนมากทำให้การดูแลตรวจตราไม่ทั่วถึง อาจเกิดความผิดพลาดเรื่องคุณภาพการทำงาน ดังนั้นทางเกษตรกรและทางผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างประเทศจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพิ่มเติมเพื่อรองรับอาเซียนที่จะเปิดในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า และควรมีหัวหน้างานที่สามารถสื่อสารและทำความเข้าใจกับแรงงานต่างประเทศได้ เพื่อลดปัญหาการทำงานผิดพลาด และควรตรวจตราการทำงานอย่างเคร่งครัด

5. ปัญหาเรื่องภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง และฝนตกชุกมาก

เนื่องด้วยในปัจจุบันภูมิอากาศของโลกได้ผันผวนตลอดเวลา ทำให้การดูแลสินค้าทางเกษตรดูแลยากมากยิ่งขึ้น ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีเป็นพื้นที่ชายฝั่ง และฝนค่อนข้างตกชุก ทำให้มีผลกระทบต่อผลลำไยที่อาจเกิดโรคเชื้อรา หรือโรคอื่น ๆ ได้ หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาวิธีป้องกันโรคต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาในระยะยาวโดยไม่พึ่งสารเคมี ไม่ทำลายระบบธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อรักษาคุณภาพดินให้ผลไม้พืชผลในระยะยาว

6. ปัญหาระบบแหล่งน้ำ

ลำไยเป็นพืชที่ต้องใช้น้ำในการดูแลปริมาณมาก แต่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาสูง ทำให้แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการปลูกลำไย เมื่อถึงฤดูร้อน แหล่งน้ำหลายแหล่งแห้ง เกิดผลกระทบต่อ

ผลผลิตลำไย เพราะอาจให้ให้ผลแตก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนาระบบแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของชาวสวน

ผู้รับซื้อ ลำไยหรือผู้ประกอบการส่งออก

1. ปัญหาเรื่องสินค้าไม่ได้คุณภาพ

เกษตรกรบางรายไม่สามารถดูแลผลผลิตลำไยได้อย่างทั่วถึง ทำให้ผลผลิตขาดคุณภาพ ลูกเล็กไม่สามารถขึ้นเบอร์ได้หรือเป็นโรค ผู้รับซื้อหรือล้งก็ต้องแบกรับภาระที่จะต้องรับซื้อลำไย เพราะเนื่องด้วยมีการทำสัญญาการซื้อขายกันก่อนหน้านี้ จึงจะต้องนำลำไยคุณภาพต่ำขายในราคาที่ต่ำกว่าราคารับซื้อ หรือนำผลลำไยที่ไม่เข้าเกรดนำไปผสมกับลำไยเบอร์ใหญ่เพื่อเป็นการเฉลี่ยราคาขายที่เหมาะสม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้กับเกษตรกรและเก็บสถิติการดูแลให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นการแจ้งเตือนให้กับเกษตรกรในเรื่องกำหนดเวลาการใส่ปุ๋ย การให้ยา อย่างครบถ้วนและถูกต้องวิธี เกษตรกรก็ควรดูแลผลผลิตไม่ให้ขาดคุณภาพ

2. ปัญหาทางด้านราคา

ราคาขายลำไยในสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นราคาที่ขายวันต่อวัน ทางล้งหรือผู้ประกอบการส่งออกจะไม่ทราบเลยว่าราคาที่รับซื้อจากเกษตรกรก่อนหน้านี้จะขายได้ราคาเท่าไร ทางผู้ประกอบการส่งออกมีโอกาสเสี่ยงในเรื่องการขาดทุนสูงหากราคาไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตั้งไม่ให้เกษตรกรขายให้กับล้งก่อนช่วงออกลูก เพราะป้องกันเกษตรกรแบกรับภาระหนี้ และยังช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถคาดคะเนราคาในช่วงระยะเวลาที่สั้นกว่าระยะเวลาที่รับซื้อช่วงราดสาร และกระจายผลผลิตให้กับล้งอย่างทั่วถึงในช่วงที่ผลผลิตออก

3. ปัญหาและอุปสรรคการส่งออกสำหรับผู้ประกอบการที่เป็นคนไทย

ผู้ประกอบการคนไทยไม่มีโกดังหรือสาขาที่สามารถค่อยดูแลสินค้า หรือค่อยตรวจตราให้กับบริษัท ทำให้เราต้องจ้างคนจีนเป็นผู้ควบคุมการดูแลให้กับบริษัท เพิ่มต้นทุนในการดูแลรักษา ไม่สามารถสต็อกสินค้าได้เหมือนผู้ประกอบการคนจีน และการหาตลาดตามเมืองต่างๆ ค่อนข้างที่จะหายาก เพราะบริษัทใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องมีการเข้าถึงผู้บริโภคหรือสร้างจุดเด่นให้มากกว่าบริษัทเดิม โดยจากการสำรวจผู้ส่งออกคนไทย ไม่มีแผงลอยที่สามารถขายปลีกได้เหมือนคนจีน ทำให้จำเป็นต้องขายส่งให้กับพ่อค้าอีกครั้งหนึ่ง หรือจำเป็นต้องจ้างพ่อค้าขายให้ โดยคิดตะกร้าละ 15 บาท เป็นการเพิ่มต้นทุน ดังนั้นรัฐบาลควรมีการจัดแพ่งหรือเจรจาการตลาดกับทางสาธารณรัฐประชาชนจีนที่สามารถมีแผงขายผลไม้ไทยที่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับผู้ประกอบการส่งออกที่เป็นคนไทย

แนวทางในการสร้างคุณค่าในโซ่คุณค่าลำไย

การสร้างคุณค่าให้กับเกษตรกร

การยกระดับผลผลิต

ในปัจจุบันจังหวัดจันทบุรีได้ผลิตลำไยนอกฤดูกาลที่ไม่ให้ผลผลิตออกต้องตามฤดูกาล ทำให้ไม่ออกผลิตตรงกับพื้นที่ภาคเหนือ และได้ราคาที่สูงแต่ในปัจจุบันทางภาคเหนือเริ่มมีการพัฒนาทำลำไยนอกฤดูกาลกันมากขึ้น ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าเกษตรกรภาคเหนือจะมีการพัฒนาการทำลำไยนอกฤดูกาลกันอย่างแพร่หลาย พื้นที่จังหวัดจันทบุรีควรมีการพัฒนาผลผลิตหรือสร้างความแตกต่างให้กับตนเอง โดยหน่วยงานภาครัฐควรยื่นมือเข้ามาช่วยเกษตรกรในการพัฒนา

- การพัฒนาลำไยให้ใช้น้ำน้อยและต้านทานโรคเน่าด้วยลำไยเป็นพืชที่ต้องใช้น้ำในการดูแลเป็นจำนวนมากเพื่อลดต้นทุนด้านการผลิต และปลอดภัยต่อผู้บริโภคไม่ให้มีสารตกค้าง ผลผลิตก็มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น สร้างความมั่นใจให้กับประเทศที่รับซื้อลำไย และยังสามารถส่งออกไปยังทวีปอื่นทั่ว ๆ โลกเพิ่มขึ้นได้

- การพัฒนาพันธุ์ลำไย ไม่ให้มีเมล็ด ลำไยเป็นพืชที่ไม่สามารถรับประทานเมล็ดได้ นักวิจัยหรือนักพัฒนาพืช ควรมีการพัฒนาพันธุ์ลำไยไม่ให้มีเมล็ด หรือทำให้มีเปลือกหนามากยิ่งขึ้น เพื่อลดการเน่าเสียในการส่งออกมากยิ่งขึ้น ยังช่วยสะดวกในการรับประทาน และสามารถลดต้นทุนการแปรรูปลำไย โดยไม่ต้องเสียต้นทุนเรื่องการจ้างแรงงานในแกะเมล็ดออกลดขั้นตอนการทำงาน

การยกระดับการส่งออก

- ควรมีการขยายตลาดการส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศอเมริกา ประเทศอินเดีย เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายตลาดให้กว้างขึ้นมากกว่านี้ เพื่อสร้างผลกำไรให้กับเกษตรกรอย่างมั่นคง และมีตลาดให้กับเกษตรกรได้เลือกขายผลผลิต

- ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดูแลผลผลิตของเกษตรกร หน่วยต่าง ๆ ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องการดูแลรักษา หรือเรื่องการส่งออกที่เป็นความรู้ให้กับเกษตรกร

- ผู้ประกอบการส่งออกควรยกระดับหน้าที่ให้มากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากจากการศึกษาครั้งนี้ผลสำรวจพบว่าผู้ที่เป็นผู้ประกอบเป็นคนไทยไม่ได้ส่งออกลำไยไปให้ผู้บริโภคโดยตรงจะขายให้กับพ่อค้าคนจีนที่มีรับซื้อในประเทศไทย ควรให้หน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือเรื่องการส่งออก หรือการหาตลาดให้